

Asia: VN/24846/2023

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma

Yleiset kysymykset

Onko suunnitelmassa ja sen linjauksissa tunnistettu olennaiset asiat?

Yleisellä tasolla tavoitteet ovat erittäin kannatettavia: Korkeatasoinen osaaminen ja TKI-toiminta ovat Suomen kilpailukyvyn, tuottavuuden kasvun ja hyvinvoinnin pohja. Tutkimus- ja kehittämisinvestoinneilla tavoitellaan elinkeinoelämän ja yhteiskunnan uudistumista sekä sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävästä kasvusta, joka vahvistaa julkista taloutta ja mahdollistaa hyvinvointiyhteiskunnan toimintojen rahoittamisen.

Tavoitteena on myös, että yritysten T&K-panostukset lisääntyvät merkittävästi ja niiden kyky muuttaa T&K-toimintaa kestävästä kehityksestä tukeviksi innovaatioiksi ja kansainväliseksi liiketoiminnaksi kasvaa. Tavoitteena on, että T&K-rahoituksella kannustetaan yrityksiä lisäämään omia investointeja tutkimus- ja kehittämistoimintaan, että myös uusia yrityksiä saadaan aloittamaan T&K-toimintaa ja että ulkomaiset yritykset investoivat T&K-toimintaan Suomessa tai sijoittavat T&K-toimintansa Suomeen.

Suunnitelmassa sen sijaan ei ole juuri ollenkaan tunnistettu kaupunkien roolia innovaatiotoiminnan mahdollistajana esimerkiksi vihreässä siirtymässä tai digitalisaation hyödyntämisessä tuottavuuden kasvattamiseksi. Kaupunkien roolia tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa pitäisi tuoda vahvemmin suunnitelmaluonnoksessa esille.

Miten suunnitelma vaikuttaa sektorinne ja/tai organisaationne toimintaan?

Oulun kaupunki on jo pitkään ollut Oulu Innovaatioallianssi yhteistoiminnan myötä vaikuttamassa alueen TKI toimijoiden kanssa tutkimus- ja innovaatiopanostusten kasvattamiseen sekä niiden suuntaamiseen yhdessä valituille tutkimusaloille. Tällä tavalla saadaan kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävää tutkimusta, uutta liiketoimintaa ja vientiä ja sitä kautta kasvua ja hyvinvointia alueelle.

Huomiot suunnitelman linjauksiin

Yhteistyö on Suomen T&K-toiminnan vahvuus

Yhteistyön linjauksissa pitäisi olla mukana kaupunkien ja muiden toimijoiden merkittävä rooli innovaatiotoiminnan mahdollistajana. Tähän voisi lisätä esimerkiksi Valtio- kaupunki ekosysteemisopimusten toimintamekanismin ja muutenkin erityisesti suurimpien kaupunkiseutujen rooli olla mukana rakentamassa kansainvälisesti vetovoimaisia innovaatiokeskittymiä ja tutkimusperusteista liiketoimintaa yhdessä yritysten ja TKI toimijoiden kanssa.

Yritysten kunnianhimoisen T&K-toiminnan lisääntyminen vauhdittaa talouskasvua

- **Yritysten T&K-investoinnit kasvuun**
- **Uusia yrityksiä T&K-toimintaan**

Linjaukset ovat yleisellä tasolla erittäin hyvät (Yritysten T&K-investoinnit kasvuun ja Uusia yrityksiä T&K-toimintaan).

Paperiin voisi lisätä uuden linjauksen TKI -lähtöisestä (yliopistot, ammattikorkeakoulut ja tutkimuslaitokset) yritystoiminnasta tavoitteineen ja tukimuotoineen: elinkeinoelämän uudistamisessa skaalautuvalla uudella yritystoiminnalla on erittäin iso merkitys, mutta sen rahoitusinstrumentit eivät ole riittäviä.

T&K-osaaminen lisääntyy ja T&K-osaajien määrä kasvaa julkisella ja yksityisellä sektorilla tuottavuuskasvun tueksi

- **Uutta tietoa tuottava T&K-toiminta**
- **Tutkijanurat vahvistuvat julkisella ja yksityisellä sektorilla**

Esitettyjen linjausten lisäksi pitäisi huomioida myös yliopistojen ja korkeakoulujen perusrahoituksen taso ja yleensä koulutus/aloituspaiikkojen riittävä määrä suurimmilla kaupunkiseuduilla.

Korkeatasoiset tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit lisäävät Suomen houkuttelevuutta

- **Strategisia vahvuusaloja tukevat infrastruktuurit**
- **Suurteholaskennan kapasiteetin päivittäminen**

Tavoitteeksi on asetettu, että ”Kohdistetaan T&K-rahoitusta kansainvälisesti korkeatasoisten ja yhteiskäyttöisten tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien tason säilyttämiseksi vahvuusaloilla” – pitäisikö asia ilmaista niin, että infrastruktuureja uudistetaan tulevaisuuden tärkeillä vahvuusaloilla.

Kansainvälinen yhteistyö ja kansainvälisen T&K-rahoituksen hyödyntäminen lisääntyvät

- EU:n T&K-yhteistyö
- Muu kansainvälinen T&K-yhteistyö

Linjaukset ovat oikeansuuntaiset. Vastinrahoituksen kehitystä ja toimijoiden aktivointia voisi ulottaa koskemaan myös kuntasektoria, joille on myös rahoitus instrumentteja tarjolla. Tällä valmistauduttaisiin tulevaisuuden mahdolliseen koheesiorahoituksen vähenemiseen.

T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä

Yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisuja ja tulevaisuuden valintoja tehdään suomalaisessa yhteiskunnassa käytännön tasolla kaupungeissa. Tämän takia olisi välttämätöntä, että kaupungit olisivat vahvasti mukana tässä työssä ja kuudella suurimmalla kaupungilla olisi edustus tutkimus- ja innovaationeuvostossa.

Huomiot muihin suunnitelman osioihin:

Mahdolliset huomiot suunnitelman seurantaan (luku 4)

-

Mahdolliset huomiot TKI-toimintaympäristön kehittämiseen (luku 5)

Asetetut tavoitteet edellyttävät aktiivista verkostotyötä eri toimijoiden kesken. Oulun ekosysteemisopimuksen keskeinen toteuttamisen väline on Oulun innovaatioallianssi, joka kokoaa alueen tki -toimijat ja yritykset toteuttamaan yhteisten valintojen toimenpiteitä. Tällaisten olemassa olevien verkostojen merkitys kansallisten ohjelmien toteuttajana kannattaisi tunnistaa hyvänä toimintatapana.

Suunnitelmassa on mainittu yhtenä alueellisen yhteistyön keinona valtion ja yliopistokaupunkien väliset ekosysteemisopimukset. Tällä hetkellä sopimusten rahoituskausi loppuu vuonna 2027. Vastaava toimintamalli / instrumentti pitäisi olla käytössä seuraavallakin EU:n ohjelmakaudella osana TKI monivuotista suunnitelmaa.

Krüger Claes
Oulun kaupunki